

***Statenstuk* 2004-98**

Subsidiëring Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland ten behoeve van de Drentse Participatie Maatschappij

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie op 21 januari 2004
- provinciale staten op 4 februari 2004
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **A-stuk**

Behandeld door mevrouw N. van Ameyde, telefoonnummer (0592) 36 53 39

Portefeuillehouder: de heer J. Schaap

Inleiding

Achtergrond

Het DETI is opgeheven in de tweede helft van de jaren '90 van de vorige eeuw.

Het restsaldo (destijds f 563.445,--) van de stichting is overgedragen aan de provincie. Dit is ondergebracht in het Economisch Structuurfonds. In de loop van de tijd is het bedrag gewijzigd door vereffeningen en bijdragen aan een aantal passende projecten. Er is nu nog ruim € 200.000,-- beschikbaar.

Bij het overnemen van het DETI-kapitaal heeft de provincie de verplichting op zich genomen het kapitaal te besteden in het verlengde van de doelstelling van het DETI (bevorderen van economische en technologische ontwikkeling van Drenthe). Het vorige college heeft diverse alternatieven verkend. Uiteindelijk is het voornemen uitgesproken om het restant te storten in een bestaand participatiefonds (Drentse Participatie Maatschappij (DPM)) voor jonge ondernemers.

Activiteiten van de DPM

Het doel van de DPM, zoals dat geformuleerd is in de statuten, is het verstrekken van risicodragend kapitaal aan het bedrijfsleven binnen de regio van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Drenthe. In de praktijk richt de DPM zich vooral op innovatieve industriële ondernemingen en bedrijven in de nieuwe zakelijke dienstverlening. Het betreft startende, doorstartende, bestaande, veelal kleine bedrijven in het midden- en kleinbedrijf (MKB) (tot ca. vijftien werknemers). Bedrijven die willen investeren in de toekomst, maar daar niet de financiële ruimte voor hebben.

De DPM participeert in het risicokapitaal van de onderneming. Hierdoor kan veelal extra financiering door de bank worden gerealiseerd. De DPM kan voor de ondernemer klankbord zijn en adviseren over de ontwikkelingen van het bedrijf. De DPM werkt nauw samen met de Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM), waardoor financiële en bedrijfskundige kennis elkaar goed aanvullen bij het beoordelen van participaties. Door de participaties draagt de DPM bij aan de versterking van het MKB en dus ook aan de werkgelegenheid in Drenthe.

Verzoek van de DPM

De DPM heeft aangegeven behoefte te hebben aan een nieuwe kapitaalinjectie om een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de Drentse economie.

Bij de oprichting in 1988 hebben veertig aandeelhouders (onder andere diverse bedrijven, banken en de NOM) geld gestort voor totaal ca. € 590.000,--.

Alhoewel de provincie (in de persoon van Commissaris van de Koningin, de heer Oele) de oprichting van de DPM geïnitieerd heeft, zijn er destijds geen financiële middelen door de provincie gestort.

Binnenkort is het kapitaal van de DPM geheel in participaties geïnvesteerd. Om in 2004 te kunnen voldoen aan de vraag van bedrijven (de DPM voorziet dan weer een versnelling) is het nodig daar op tijd op in te spelen.

Door nu het DETI-kapitaal in een bepaalde vorm aan de DPM beschikbaar te stellen, wordt tegemoetgekomen aan de wens van de DPM en de verplichting van de provincie met betrekking tot het DETI-kapitaal. De DPM heeft een lichte voorkeur voor een rechtstreekse subsidie aan de DPM.

Drie mogelijkheden

De provinciale betrokkenheid bij de DPM kan op drie manieren worden uitgewerkt.

1. Subsidie aan DPM

- **Subsidievoorwaarde:** de provincie kan de subsidie verlenen onder de voorwaarde dat de middelen alleen ingezet worden voor participaties in bedrijven van jonge (door)startende ondernemers. Dit is feitelijk ook de doelgroep van de DPM. De middelen mogen niet worden ingezet voor operationele kosten (onder andere administratieve kosten) of het afdekken van tekorten van de DPM. Doordat het een subsidie is, wordt het aandelenkapitaal van de DPM niet vergroot. Het belang van de huidige aandeelhouders verwatert niet. Er wordt met subsidie wel bereikt dat het aantal participaties van de DPM wordt vergroot. Belastingtechnisch gezien heeft het verlenen van subsidie geen gevolgen voor de DPM in verband met vrijstelling vennootschapsbelasting.
- **Verantwoording:** dat de subsidie rechtmatig, doelmatig en doeltreffend wordt gebruikt, kan worden beoordeeld door het jaarverslag van de DPM, dat door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) goedgekeurd dient te worden. Hiernaast kan de voorwaarde gesteld worden dat de DPM tussentijds elke participatie meldt aan de provincie.
- **Voordelen:** de scheiding tussen verantwoordelijkheden van de provincie (beleid) en de DPM (uitvoering) is duidelijk en doorzichtig; er is geen schijn van belangenverstrengeling.
- **Nadelen:** de provincie ontvangt geen eventuele dividendopbrengsten; de provincie heeft geen directe zeggenschap meer over besteding van de subsidiegelden, alleen kan achteraf worden geconstateerd of er voldaan is aan de subsidievoorwaarden.

2. Aandelenparticipatie

- **Aandeelhouder:** de provincie wordt aandeelhouder van de DPM en verkrijgt een belang van maximaal 25%, afhankelijk van de uitbreiding van het kapitaal door bestaande en nieuwe bedrijven. Dit betekent dat de provincie het grootste belang krijgt. Een besluit om als overheid deel te nemen in privaatrechtelijke instanties behoeft de goedkeuring van de minister van binnenlandse zaken.
- **Verantwoording:** als aandeelhouder heb je de mogelijkheid het jaarverslag goed te keuren in de AvA. Verder kan geregeld worden dat de provincie een recht van voordracht of aanbeveling krijgt voor een commissaris. Om de schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan, is dit bij voorkeur een persoon die geen directe relatie heeft bij de provincie. Overigens, een commissaris dient het belang van de DPM onafhankelijk van de provinciale belangen.
- **Voordelen:** de provincie ontvangt eventuele dividendopbrengsten; de provincie kan een (externe) commissaris voordragen (N.B. de statuten van DPM moeten wel gewijzigd worden).
- **Nadelen:** uit het doel van de DPM blijkt niet dat er een openbaar belang gediend wordt, waardoor het voor de provincie moeilijk wordt om aandeelhouder te worden. De statuten van de DPM moeten daarvoor gewijzigd worden. Er komt een mix van openbare en private belangen omdat er reeds veertig private aandeelhouders zijn.

3. Subsidie aan de NOM

- **Subsidievoorwaarde:** de provincie verleent subsidie aan de NOM onder de voorwaarde dat de NOM deze middelen gebruikt voor vergroting van haar aandelenkapitaal in de DPM. Hiermee wordt het aandeel van de NOM in de DPM vergroot van 15% tot 37%.
- **Verantwoording:** de provincie is aandeelhouder van de NOM en heeft een gedeputeerde in de Raad van Commissarissen van de NOM. De provincie als aandeelhouder van de NOM krijgt informatie via het werkplan en het jaarverslag van de NOM. Activiteiten van de DPM komen hierin momenteel nauwelijks aan de orde. De Raad van Commissarissen wordt geïnformeerd over de participaties die de NOM pleegt. De bedoeling is dat er ook aangegeven wordt welke participaties de DPM aangegaan is.

- **Voordelen:** de NOM heeft als doel een bijdrage te leveren aan verbetering van de sociaal-economische structuur en de werkgelegenheid in het Noorden. Met subsidie aan de NOM wordt een openbaar belang gediend. De DPM is qua omvang klein en kwetsbaar; de NOM kan in geval van problemen als achterwacht van de DPM functioneren. De provincie houdt, weliswaar op indirecte wijze, zeggenschap over de middelen.
- **Nadelen:** er is over de uiteindelijke besteding van de gelden geen directe verantwoording naar de provincie toe. De Raad van Commissarissen van de NOM behartigt namelijk de belangen van de NOM en niet van de provincie.

Uitgangspunt

In de Nota bestuursfuncties (oktober 2001) zijn criteria en uitgangspunten opgenomen voor bestuurlijke functies die door gedeputeerden of derden namens de provincie Drenthe worden uitgeoefend. Het gaat om vennootschappen waarin de provincie Drenthe deelneemt of van plan is te gaan deelnemen. Het is daarbij van belang dat er een zoveel mogelijk eenduidige en transparante verhouding tussen overheid en deelneming is. Het is geen overheidstaak om te investeren in risicodragend kapitaal. Het Rijk gaat zich steeds meer terugtrekken uit deelnemingen en verwacht ook van de provincies dat zij een terughoudend beleid ten aanzien van deelnemingen voeren.

Conclusie

Gelet op de Nota bestuursfuncties, het rijksbeleid ten aanzien van deelnemingen en de hiervoor geschetste voor- en nadelen, wordt gekozen voor het verlenen van subsidie aan de NOM. De DPM heeft te kennen gegeven met deze constructie overweg te kunnen.

Mocht de DPM behoefte hebben aan uitbreiding van haar netwerk, dan kan dit eventueel worden ingevuld door een adviseur. De DPM kan hierin zelf voorzien. De provincie is bereid externe personen te benaderen die vanuit hun deskundigheid en achtergrond hiervoor in aanmerking komen.

Advies

1. Het restant van het DETI-kapitaal ad €204.723,-- (gereserveerd binnen het Economisch Structuurfonds) als eenmalige subsidie te verlenen aan de NV NOM onder de voorwaarden dat:
 - deze middelen gebruikt worden voor vergroting van haar aandelenkapitaal in de DPM;
 - de NOM zorg draagt voor informatie aan de provincie Drenthe over de participaties van de DPM.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

- Aantal participaties.
- Aantal startende en doorstartende jonge ondernemers.

Argumenten

- 1.1. *Door subsidie aan de NOM wordt een bijdrage geleverd aan verbetering van de sociaal-economische structuur en werkgelegenheid in Drenthe. Doorsluizen van de middelen aan de DPM betekent dat de DPM weer meer mogelijkheden heeft om te participeren in bedrijven in Drenthe. Er blijft een indirecte relatie tussen de provincie en de DPM via de NOM.*

Uitvoering

Tijdsplanning

N.v.t.

Financiën

Totale kosten	€	204.723,--
Externe kosten	€	-,--
Kosten voor de provincie	€	205.180,--

Uit het budget: Economisch Structuurfonds, onderdeel DETI

Monitoring en evaluatie

Via werkplan en jaarverslag NOM, Jaarverslag DPM.

Extern betrokkenen

Drentse Participatie Maatschappij

Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij

Communicatie

Via een brief worden de NOM en de DPM op de hoogte gesteld.

Bijlagen

1. Voorstel DPM d.d. 5 september 2003.

Ter inzage in de leeskamer

1. Jaarverslag 2002 DPM.
2. Statuten DPM.
3. Folder DPM.
4. Algemene informatie DPM 2003.

Assen, 15 december 2003

Kenmerk: 50/6.9/2003008251

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

J.D. Nauta, secretaris

ga.coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 15 december 2003, kenmerk 50/6.9/2003008251;

BESLUITEN:

het restant van het DETI-kapitaal ad € 204.723,-- (gereserveerd binnen het Economisch Structuurfonds) als eenmalige subsidie te verlenen aan de Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NV NOM), onder de voorwaarden dat:

- deze middelen gebruikt worden voor vergroting van haar aandelenkapitaal in de Drentse Participatie Maatschappij (DPM);
- de NOM zorg draagt voor informatie aan de provincie Drenthe over de participaties van de DPM.

Assen, 4 februari 2004

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ga.coll.

ontvangstvestiging

Ja / Nee

Drentse Participatie Maatschappij BV

Bij Kamer van Koophandel
en Fabrieken voor Drenthe.

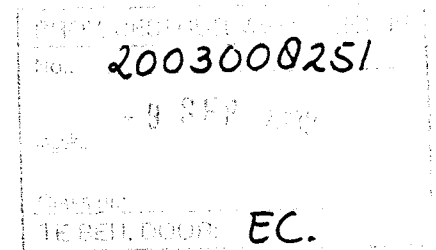
Ingeschreven onder nr. 04036350

Bank: 65.46.74.000 ING-bank Assen

Postadres: Oude Meerdijk 157
7824 RV Emmen

Telefoon: 0591-623358

Fax: 0591-623583

College van Gedeputeerde Staten der Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Betreft: voorstel tot participatie in de Drentse Participatie Maatschappij B.V.

Emmen, 5 september 2003

Geacht College,

In het voorjaar hebben wij met de CdK, de heer A.L. ter Beek en Gedeputeerde, de heer H. Weggemans een open gesprek gevoerd over de positie die de Drentse Participatie Maatschappij (DPM) inneemt in de economische ontwikkeling binnen de provincie Drenthe. De DPM is, mede op initiatief van de CdK de heer Oele, in 1988 opgericht en staat na 15 jaar voor een verdere ontwikkelingsfase.

Tijdens het gesprek is de betekenis van de DPM voor, met name het industriële, MKB in Drenthe belicht en ook onderstreept. Juist in deze tijd waar werkgelegenheid binnen grote ondernemingen een zorgwekkende tendens laat zien is het van belang kansvolle ondernemingen binnen het MKB te ondersteunen.

Voorts is gesproken over de beperkte financiële mogelijkheden van de DPM om aan deze functie, ook in de toekomst, voldoende inhoud te geven.

Het kapitaal dat destijds door onze brede kring van aandeelhouders uit het Drentse bedrijfsleven is bijeengebracht is binnenkort geheel in participaties geïnvesteerd. Daarnaast is het ons ter beschikking staande Europese Fonds vrijwel geheel uitgezet.

Zonder een nieuwe kapitaalinjectie kan de DPM slechts voor een deel aan haar ideële doelstellingen voldoen.

Tijdens het uiterst plezierige gesprek is de suggestie gedaan om te onderzoeken of gelden uit het z.g. "Deti-vermogen" ingezet kunnen worden om de DPM in haar volgende fase van ontwikkeling te ondersteunen. Dit Deti-vermogen is bedoeld om projecten ten gunste van het Drentse MKB te stimuleren.

Inmiddels heeft de directie van de DPM een strategisch plan opgesteld waarin een aantal toekomstgerichte aspecten zijn opgenomen. De uitbreiding van het aandelenkapitaal en de mogelijke participatie daarin door de Provincie, was een van de aandachtspunten.

Een bijdrage van de Provincie betekent niet alleen een financiële impuls, maar ook een verdere uitbreiding van het, voor de DPM zo belangrijke, netwerk.

Dit plan is uitvoerig in de jaarvergadering met de Raad van Commissarissen en met de Aandeelhouders besproken en positief ontvangen.

Op 11 augustus jl. heeft een tweede gesprek over de mogelijke financiering plaats gevonden.

Hierbij waren aanwezig: de heer J.H. Schaap, Gedeputeerd Economische Zaken, mevr. N.J. van Ameyde alsmede de heer R.J. Stoffersma van Economische Zaken. De DPM was vertegenwoordigd door de heer P. Hoekstra, voorzitter van onze Raad van Commissarissen en ondergetekende, directeur van de DPM.

In dit gesprek is onder meer wat dieper op de doelstelling van de DPM en de gang van zaken, ingegaan. Voorts zijn mogelijkheden van financiering en het besluitvormingstraject kort belicht.

Afgesproken is dat de DPM een voorstel zou formuleren op grond waarvan besluitvorming kan plaats vinden.

Wij zijn verheugd u dit voorstel hierbij te kunnen aanbieden.

Voorstel tot deelname van de Provincie Drenthe in de DPM

Per 1 januari 2003 beschikt de DPM over een eigen vermogen van € 545.949

Dit vermogen is opgebouwd uit:

geplaatst en gestort aandelen kapitaal	€	577.192
algemene reserve	-/- €	41.243

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt (f 5 miljoen) € 2.268.901

De vermogenspositie per heden is vergelijkbaar met die per 1 januari 2003.

Emissie

Om het eigen vermogen te versterken stellen wij voor tot emissie van aandelen over te gaan. Deze emissie zal, zo mogelijk nog in 2003, plaatsvinden. De koers van de uit te geven aandelen bedraagt 100%.

Deze aandelen zullen worden uitgegeven aan de Provincie Drenthe alsmede aan bestaande aandeelhouders. Verder streeft het bestuur van de DPM er naar om ook jongere bedrijven uit de regio aandelen aan te bieden en deze zo bij de DPM te betrekken.

Gelet op de economische situatie is op dit moment niet aan te geven hoeveel ondernemingen bereid zijn de DPM (aanvullend) in haar ideële doelstelling te ondersteunen. Maar met deze emissie hopen wij toch in 2004 een uitbreiding van het aandelenkapitaal van ca. 60% te kunnen realiseren.

Wij stellen voor dat de Provincie voor ca. € 200.000, de omvang van het Deti-kapitaal, aan deze emissie deelneemt.

De kosten van deze emissie komen voor rekening van de DPM.

Raad van Commissarissen

Indien de Provincie een belang, in omvang van € 200.000, in de DPM neemt, is het gewenst dat zij ook goed vertegenwoordigd is in de Raad van Commissarissen. Wij stellen dan ook voor dat de Provincie een (gedelegeerd) Commissaris voordraagt. Via deze Commissaris blijft de Provincie goed geïnformeerd over de gang van zaken en kan zij een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het te voeren beleid.

Informatie over de DPM

Ter informatie hebben wij de volgende stukken bijgesloten:

1. Algemene informatie DPM 2003
2. Brochure (nog in guldens)
3. Jaarverslag 2002
4. Statuten
5. Inschrijving Handelsregister KvK

Graag zijn wij bereid nadere toelichting te geven en aanvullende informatie te verstrekken.

Tenslotte

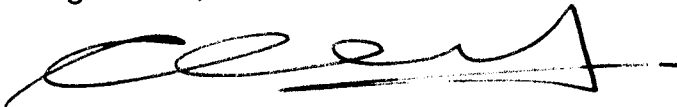
Wij zijn zeer verheugd over de positieve houding die de Provincie m.b.t. de DPM en haar doelstelling, inneemt.

Wij hopen dat de relatie door de financiële participatie van de Provincie verder geïntensiveerd kan worden, hetgeen ook een belangrijke versterking betekent van het netwerk van de DPM. Juist in een tijd waarin de economische situatie zwak is, maar herstel daarvan op redelijk korte termijn mag worden verwacht, is het van groot belang dat de DPM kansvolle ondernemingen in het MKB daadwerkelijk kan ondersteunen.

Meer dan de grote ondernemingen kan het MKB een bijdrage leveren aan herstel van de werkgelegenheid en de innovatieve kracht van onze regio.

Uw reactie en besluitvorming op korte termijn, wordt door ons zeer op prijs gesteld.

Hoogachtend,

C.C. de Graaf, directeur

bijlage: als vermeld

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 15 december 2003, kenmerk 50/6.9/2003008251;

BESLUITEN:

het restant van het DETI-kapitaal ad € 204.723,-- (gereserveerd binnen het Economisch Structuurfonds) als eenmalige subsidie te verlenen aan de Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NV NOM), onder de voorwaarden dat:

- deze middelen gebruikt worden voor vergroting van haar aandelenkapitaal in de Drentse Participatie Maatschappij (DPM);
- de NOM zorg draagt voor informatie aan de provincie Drenthe over de participaties van de DPM.

Assen, 4 februari 2004

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ga.coll. *ms*